

INFORMACIJA

o zaključivanju Tehničkog sporazuma između Ministarstva odbrane Crne Gore i Federalnog ministarstva odbrane Republike Austrije o osnovnoj obuci specijalista za spašavanje vitlom.

U skladu sa odredbama sporazuma između strana Sjevernoatlantskog sporazuma o statusu njihovih snaga, u daljem tekstu NATO SOFA, potpisanog u Londonu 19. juna 1951. godine, i sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog sporazuma i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga, u daljem tekstu PfP SOFA, sa dva dodatna protokola potpisana u Briselu 19. juna 1995. (1 - Dodatni protokol uz Sporazum između država potpisnica Sjevernoatlantskog sporazuma i druge države članice Partnerstva za mir u vezi sa statusom njihovih snaga, 2 - Dodatni dodatni protokol uz Sporazum između država potpisnica Sjevernoatlantskog sporazuma i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga), predložen je Tehnički sporazum između Ministarstva odbrane Crne Gore i Federalnog ministarstva odbrane Republike Austrije u vezi izvođenja osnovne obuke specijalista za spašavanje vitlom.

Svrha Tehničkog sporazuma je uspostavljanje jedinstvenih administrativnih procedura između ugovornih strana u vezi u pripreme i izvođenju o osnovne obuke specijalista za spašavanje vitlom. Istim se utvrđuju odgovornosti strana i učesnika, kao i osnovni principi i podrška u stvarnim okolnostima rukovodiocima obuke

Tehnički sporazum definiše administrativne, pravne, finansijske, logističke, zdravstvene i druge aspekte izvođenja osnovne obuke specijalista za spašavanje vitlom.

Na osnovu iznijetog, Ministarstvo odbrane predlaže da Vlada Crne Gore donese sledeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada je usvojila Informaciju o zaključivanju Tehničkog sporazuma između Ministarstva odbrane Crne Gore i Federalnog ministarstva odbrane Republike Austrije o osnovnoj obuci specijalista za spašavanje vitlom, saglasno sa Predlogom Tehničkog sporazuma.
2. Vlada je prihvatila Tehnički sporazum između Ministarstva odbrane Crne Gore i Federalnog ministarstva odbrane Republike Austrije o osnovnoj obuci specijalista za spašavanje vitlom.
3. Ovlašćuje se potpukovnik Krunoslav Skupnjak načelnik Odsjeka za kolektivnu obuku, Odjeljenje za obuku (J-7), Generalštab Vojske Crne Gore, da potpiše Tehnički sporazum iz tačke 2 zaključaka.

TEHNIČKI SPORAZUM

IZMEĐU

MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

I

FEDERALNOG MINISTARSTVA ODBRANE REPUBLIKE AUSTRIJE

O

OSNOVNOJ OBUCI SPECIJALISTA ZA SPAŠAVANJE VITLOM

Ministarstvo odbrane Crne Gore i Federalno ministarstvo odbrane Republike Austrije (u daljem tekstu: strane),

RAZUMIJEVANJE je da ovaj Tehnički sporazum (TA) ne stvara pravno obavezujuća prava i obaveze,

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbu sporazuma između strana Sjevernoatlantskog sporazuma o statusu njihovih snaga (u daljem tekstu NATO SOFA), potpisanog u Londonu 19. juna 1951. godine i sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog sporazuma i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga (u daljem tekstu PfP SOFA), sa dva dopunska protokola potpisana u Briselu 19. juna 1995. godine (1 - Dopunski protokol uz Sporazum između država potpisnica Sjevernoatlantskog sporazuma i druge države članice Partnerstva za mir u vezi sa statusom njihovih snaga; 2 - Dodatni dopunski protokol uz Sporazum između država potpisnica Sjevernoatlantskog sporazuma i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga).

IMAJUĆI U VIDU potrebu za uspostavljanje jedinstvenih procedura primjenjivih na pripadnike oružanih snaga koji učestvuju u pripremi i izvođenju obuke,

U ŽELJI da se dogovore o detaljima obuke, logističkoj podršci, finansijskim i drugim odgovornostima i zahtjevima strana,

OBAVEZANI u jačanju prijateljskih veza i međusobnog razumijevanja između država učesnica, dogovorili su se o sljedećim odredbama:

Član 1 POJMOVI I SKRAĆENICE

1. U ovom tehničkom sporazumu koriste se sljedeći pojmovi i skraćenice:

- 1.1 Obuka: Obuka pod nazivom "Osnovna obuka specijalista za spašavanje vitlom (bWRS)" održaće se u Crnoj Gori od 04. oktobra do 23. oktobra 2021. godine.
- 1.2 Učesnici: Članovi oružanih snaga koje učestvuju u pripremi i izvođenju obuke.
- 1.3 Država domaćin: Crna Gora.
- 1.4 Država slanja: Država koja šalje učesnike (Republika Austrija)
- 1.5 Područje obuke: Područje gdje će se održati obuka.

2. Za potrebe ovog Tehničkog sporazuma sljedeće skraćenice će se primjenjivati:

- 2.1 APOD: Aerodrom za iskrcavanje
- 2.2 bWRS: Specijalista za spašavanje vitlom (osnovni nivo)
- 2.3 bWRS-Trg: Osnovna obuka specijalista za spašavanje vitlom (OOSzSV)
- 2.4 CIS: Komunikacijsko-informacioni sistem (KIS)
- 2.5 HHOps: Operacije sa helikopterskom dizalicom
- 2.6 HN: Država domaćin (DD)
- 2.7 HNS: Podrška zemlje domaćina
- 2.8 IAW: U skladu sa
- 2.9 ICCW: U bliskoj koordinaciji sa

- 2.10 POD: Polazna tačka
- 2.11 POE: Tačka ulaza
- 2.12 POL: Benzin, ulje, maziva
- 2.13 SN: Država koja šalje učesnike (DU)
- 2.14 SNR: Viši nacionalni predstavnik
- 2.15 SOR: Izjava o zahtjevima (IoZ)
- 2.16 SPOD: Morska luka za iskrcavanje
- 2.17 TA: Tehnički sporazum (TS)
- 2.18 TE: Obuka
- 2.19 TEA: Poligon za izvođenje obuke

Član 2 CILJEVI

1. Ovaj TS uspostavlja administrativne procedure dogovorene između strana u vezi s izvođenjem obuke. Cilj ovog TS je utvrđivanje odgovornosti strana i učesnika, kao i osnovnih principa i podrške u stvarnim okolnostima rukovodiocima obuke.
2. Strane se slažu da će uložiti sve moguće napore kako bi ispunile odredbe ovog TS kako bi obuku učinile uspješnom.
3. Sve odredbe ovog TS će se primjenjivati isključivo u pogledu pripreme i izvršenja obuke.

Član 3 OPŠTE ODREDBE

1. Sve detalje u vezi sa implementacijom ovog TS i izvođenjem obuke postavljaju same strane.
2. Korišćenje objekata DD i aktivnosti obuke će se odvijati u skladu s utvrđenim sigurnosnim pravilima i propisima u skladu s propisima DD i svojim oružanim snagama.
3. Tokom obuke engleski će biti službeni radni jezik. Prevodilac za engleski - crnogorski jezik će biti obezbijeden od strane DD tokom nastavne faze u prvoj sedmici kako bi se obezbijedilo potpuno prenošenje znanja i kako bi se na taj način garantovali potrebni standardi bezbjednosti obuke.
4. Komunikacija u pripremi obuke će se odvijati odgovarajućim vojnim diplomatskim kanalima i tokom same obuke između viših nacionalnih predstavnika.

Član 4 ODGOVORNOSTI DD

Država domaćin (DD) će:

- Biti odgovorna za organizaciju i izvođenje obuke.
- Biti odgovorna za izdavanje sertifikata učesnicima koji uspješno završe obuku OOSzSV u skladu sa pisanim izvještajem odgovornog više nacionalnog predstavnika DU.
- Obezbijediti odgovarajući broj instruktora za obuku kao i logističku podršku i podršku tokom obuke.
- Obezbijediti najmanje dva helikoptera spremna za rad u svrhu obuke.
- Obezbijediti najmanje jednu posadu za traganje i spasavanje (SAR) sertifikovanu za operacije vitlom, a u svrhu obuke.

- Obezbijediti najmanje jedan kran u svrhu obuke.
- Obezbijediti svim polaznicima (kandidatima) obuke planinsku, planinsko-spasilačku i opremu za lično osiguranje prilikom leta tokom operacija sa helikopterskom dizalicom (HHOp).
- Potvrditi i osigurati poligon za izvođenje obuke u bliskoj koordinaciji sa DU i višim nacionalnim predstavnikom DU.
- Upravljati podrškom države domaćina tokom obuke (raspoređivanje, period izvršenja i preraspoređivanje).
- Pružiti potrebnu logističku podršku i usluge kako je to zajednički utvrđeno **Aneksom A** ovog TS i ostalih relevantnih dokumenata i napraviti ako je neophodno sporazume sa izvorima podrške.
- Olakšati korišćenje aerodroma, cesta, željeznica, područja i infrastrukture i preduzeti sve mjere koje osiguravaju ulazak, prijem, privremeni boravak, raspoređivanje, preraspoređivanje i održavanje Snaga.
- Obezbijediti unutrašnji transport DU. Dolazni prevoz je odgovornost DU.
- Voditi odgovarajuću finansijsku i administrativnu evidenciju i kontrolne postupke za naknadu troškova podršci DD od strane MO – DD, a koji se pružaju na temelju nadoknade troškova.
- Dostaviti pisane informacije najkasnije 30 dana prije dolaska DU na teritoriju DD na engleskom jeziku o zaštiti životne sredine, zdravstvenim i sigurnosnim propisima DD koji mogu imati uticaja na obuku.
- Biti odgovorni za oružanu sigurnost i imati primarnu odgovornost za zaštitu snaga u skladu sa NATO SOFA i drugim primjenjivim internacionalnim sporazumima zaključenim sa DD.
- Obezbijediti, u slučaju incidenta ili nesreće člana DU, mjesto događaja incidenta ili nesreće.
- Informisati svo ljudstvo DU po dolasku na poligon za izvođenje obuke o osnovnim principima izvođenja obuke, statusu snaga i važećim zakonima DD.
- Uspostaviti procedure za zaštitu informacija kako bi ljudstvo DU slijedilo mjere zaštite od računarskih virusa koje mogu uticati na računare koji se koriste tokom izvođenja obuke.

Član 5 ODGOVORNOSTI DU

Država koja šalje učesnike (DU) će:

- Podržati izvođenje obuke u skladu sa ovim TS i ostalim relevantnim dokumentima.
- Učestvovati sa ljudstvom odgovornim za savjet, pomoć i obučavanje tokom izvođenja obuke.
- Dati konačnu izjavu o svakom učesniku obuke i njegovoj/njenoj sposobnosti za izvođenje zadataka propisanih kurikulumom OOSzSV.
- Austrija će učestvovati sa jednim helikopterom da bi se osigurala MEDEVAC (medicinska evakuacija) i operacija sa helikopterskom dizalicom (HHOp) - druge sedmice obuke.
- Stići na tačku ulaza u Crnu Goru sopstvenim prevozom ne kasnije od 04. oktobra 2021. godine i otići sa polazne tačke sopstvenim prevozom ne kasnije od 27. oktobra 2021. godine

- Austrija će učesnicima iz DU obezbijediti planinsku, planinsko-spasilačku i opremu za lično osiguranje prilikom leta tokom operacija sa helikopterskom dizalicom (HHOp)
- Pažljivo koristiti posuđene stvari koje je dala DD i vratiti ih u istom stanju u kojem su primljene, s izuzetkom potrošnih stvari i očekivanog habanja.
- Koordinisati svim kretanjima opasnog materijala i eksploziva sa komandirima podrške državi domaćinu. Jasno definisati i podnijeti listu opasnog materijala i eksploziva u slučaju transporta.
- Podnijeti sve promjene u zahtjevima i prilikom izvještavanja o statusu DU komandantu obuke DD, tokom obuke.
- Poštovati propise o zaštiti životne sredine, zdravstvene i sigurnosne propise DD, a koji se tiču skladištenja, prevoženja ili odlaganja opasnih materijala.

Član 6

BEZBJEDNOST I SIGURNOST

1. Tokom čitavog perioda trajanja vježbe, DD će snositi odgovornost za postavljanje sigurnosnih pitanja i politike zaštite snaga, s ciljem smanjenja ranjivosti učesnika, objekata, opreme i operacija u slučaju prijetnje bilo koje vrste i u svim situacijama.
2. Čeliju za upravljanje rizikom i tim za spašavanje na planinama će uspostaviti stručnjaci za planinsko ratovanje Oružanih snaga Austrije. Ova čelija će podržavati DD u stvarnim operacijama spašavanja na planinama. DD će se pobrinuti za medicinske aspekte ROLE 1+ i HELIVAC.
3. Ljudstvo DU će poštovati sigurnosne propise DD.
4. Na početku svakog odgovarajućeg događaja tokom obuke, DD će učesnicima DU dostaviti odgovarajuće informacije o sigurnosti u vezi s upotrebom oružja i municije, u skladu sa zakonom DD.
5. Ljudstvo DU će koristiti objekte DD u skladu sa zakonima i propisima DD i procedurama povezanim sa obukom.

Član 7

PRAVNI ASPEKTI

1. Ljudstvo DU će poštovati zakone, propise, procedure i običaje DD tokom obuke i suzdržati se od aktivnosti koje nijesu u skladu sa prirodom obuke.
2. Dok su na teritoriji DD, status ljudstva DU će po potrebi biti regulisan odredbama NATO SOFA, SOFA Partnerstva za mir i bilateralnih sporazuma.
3. Na teritoriji DD, ljudstvo DU je pod disciplinskom komandom svojih nacionalnih vlasti i visokih predstavnika.
4. Ljudstvo DU će poštovati propise i standarde DD koji se odnose na zaštitu životne sredine, kako je navedeno u članu 9. ovog TS.
5. U slučaju ekološke nesreće ili incidenta (kontaminacija, požar ili druga šteta nanosena životnoj sredini), strane će biti odmah obaviještene kako bi se mogla izvršiti stručna procjena učinjene štete, a nadoknada izvršiti u skladu sa Članom VIII NATO SOFA.

Član 8
ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA

1. Sve informacije koje se razmjenjuju ili koje su nastale u vezi s ovim TS će se koristiti, prenositi, čuvati, rukovati i/ili čuvati u skladu s odredbama Sporazuma o sigurnosti između Vlade Crne Gore i odgovarajućih vlada o međusobnoj zaštiti tajnih podataka.
2. Informacije će se prenositi samo dozvoljenim kanalima.
3. Strane će se pobrinuti da sve razmijenjene informacije koriste u predviđene svrhe u okviru ciljeva ovog TS.

Član 9
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

1. Ljudstvo DU će preduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu prirodnog okruženja u skladu sa zakonima države domaćina i primjenljivih međunarodnih sporazuma.
2. Na kraju obuke, prostor na kojem je obuka izvedena se mora dovesti u stanje u kojem je bilo prije izvođenja obuke. Ovo će biti konstatovano sprovođenjem inspeksijske kontrole prije, u toku i poslije obuke od strane DD. Implementacija mjera predloženih od strane inspeksijskog tima biće sprovedena od strane DD.
3. Strane će osigurati da se sve razmijenjene informacije koriste samo u predviđene svrhe u okviru ciljeva i područja djelovanja ovog TS.

Član 10
PRELAZAK GRANICE I CARINA

1. Ljudstvu DU je dozvoljeno da pređu granicu DD na putu do poligona za izvođenje obuke. Granične procedure biće u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom DD.
2. DU će unaprijed dostaviti DD potrebna obavještenja za "OOSzSV" što je prije moguće, ali najkasnije do 07. septembra 2021. godine. Obaveštenja će biti na engleskom jeziku i sadržaće sljedeće detalje:
 - a. POE, način prevoza, NATO PUTNI NALOG, obrazac NATO 302, Deklaraciju prevoza opasne robe (mjesto, datum i vrijeme ulaska/izlaska u/sa teritorije DD);
 - b. Lične podatke učesnika (detalji za svakog učesnika: čin, ime, broj pasoša, datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo i krvnu grupu);
 - c. Posebnu opremu (komunikacija, računari, alpska oprema);
 - d. Procijenjene zahtjeve za podršku od strane DD (poput zahtjeva za bezbjednost konvoja).
3. DD je potrebna potvrda, sedam dana unaprijed, za ulazak/izlazak ljudstva DU. O svakoj promjeni polazne tačke DD će biti obaviještena pet dana prije polaska.
4. Od ljudstva DU se traži da prikažu na uvid identifikacioni dokument (ličnu kartu ili pasoš) prilikom dolaska i odlaska sa teritorije DD.
5. Računarska oprema će imati detaljne podatke o obrascima carinarnice. Svi lični predmeti (poput računara) biće prijavljeni u trenutku ulaska, prema carinskim propisima.

Član 11
ODNOSI S JAVNOŠĆU

1. Svi aspekti odnosa s javnošću koji se prvenstveno odnose na obuku biće u nadležnosti DD. Ljudstvo DU neće privlačiti pažnju u pogledu svog učešća u vojnim aktivnostima DD.
2. Medijska pravila će biti dostavljena svim predstavnicima u vezi sa zahtjevima za intervjue i za pristup mogućnostima fotografisanja u posebno određenim područjima.
3. Ovlašćeni predstavnik za odnose sa javnošću svake strane imaće ovlašćenja za objavljivanje saopštenja za javnost. Imenovani predstavnik za odnose s javnošću koordiniraće i odobriti sve fotografije koje će biti snimljene.

Član 12
SPOROVI

Svaki spor u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog TS će se riješavati putem konsultacija između predstavnika strana sporazuma i neće se upućivati na rješavanje pred bilo kojim međunarodnim sudovima ili trećom stranom.

Član 13
IZMJENE I DOPUNE

1. Izmjene i dopune odredbi navedenih u ovom TS će biti postignute zajedničkim dogovorom strana.
2. Svaka strana može predložiti izmjene i dopune TS u bilo koje vrijeme u pisanom obliku. Izmjene i dopune dogovorene između strana će stupiti na snagu u skladu sa članom 14. ovog TS.

Član 14
STUPANJE NA SNAGU I TRAJANJE

1. Ovaj TS će stupiti na snagu na datum posljednjeg potpisa.
2. Ovaj TS će biti na snazi dok svi učesnici sa opremom zemalja koje su poslale učesnike ne napuste teritoriju DD i dok se sva pitanja koja se odnose na njihovu implementaciju ne riješe na zadovoljstvo uključenih strana.
3. Ovaj TS je napisan i podijeljen u tri identična primjerka na engleskom jeziku.

Za Ministarstvo odbrane Crne Gore

(Datum, Ime/Čin)

Za federalnog ministra odbrane Republike Austrije

(Datum, Ime/Čin)

PODRŠKA DRŽAVE DOMAĆINA**1. Opšte**

U skladu sa NATO Bi-SC Direktivom o kolektivnoj obuci i vježbama 75-3, DD će pružati podršku u najvećoj mogućoj mjeri na osnovu nacionalnog zakonodavstva, nacionalnih prioriteta i stvarnih sposobnosti i raspoloživih resursa DD. DD će zadržati kontrolu nad vlastitim resursima podrške, osim ako se ne bude izvršavala kontrola nad tim resursima. Naknada podrške se može izvršiti na nadoknadivoj osnovi, uključujući zamjenu u naturi i/ili razmjenu jednake vrijednosti, a može uključivati i odredbu bez ikakvih troškova. Podrška države domaćina počinje onog trenutka kada prvi učesnik DU uđe na teritoriju DD i završava se onog trenutka kada posljednji učesnik DU napusti teritoriju DD.

2. Podrška države domaćina bez naknade troškova

DD će besplatno pružiti sljedeću podršku na osnovu dostupnosti (detaljnije u narednim loZ) u fazama izgradnje i postavljanja snaga, obuke i preraspoređivanja:

- a) Svi vojni objekti koji su prepoznati kao pogodni i područja koja se nude za sprovođenje obuke. Svi objekti i prostori će biti predani učesnicima u sigurnom i čistom stanju. Ovi objekti biće vraćeni DD u istom stanju u kojem su predati ili u slučaju poboljšanja, u poboljšanom stanju. Objekti će uključivati, ali nisu ograničeni na, odgovarajuću količinu namještaja kako je definisano u loZ i odgovarajuće električne usluge za potrebe sprovođenja obuke;
- b) Smještaj u kasarni;
- c) Spoljna i infrastrukturna bezbjednost povezana sa objektima koji se koriste za potrebe obuke;
- d) Podršku koju pružaju vojna lica DD i vojna oprema (osim dodatnih troškova);
- e) Vojna telefonska linija;
- f) Odabrani resursi KIS, uključujući, ali bez ograničenja, traženi opseg propusnosti i frekvencije prema potrebi za obuku;
- g) Zaštita od požara za objekte i učesnike obuke;
- h) Hitne medicinske usluge i medicinske usluge ROLE 1, uključujući evakuaciju iz ROLE 1 na više nivoa medicinske podrške DD vojnim putem;
- i) Ugovaranje podrške od strane vojnih lica DD (uz plaćanje za kupljeni materijal);
- j) Pristup i upotreba poligona za obuku;
- k) Uklanjanje otpada;
- l) Sanacija minsko-eksplozivnih i ubojnih sredstava;
- m) Carinjenje;
- n) Pristup vojnim aerodromskim pistama za iskrcavanje i morskim lukama za isrcavanje bez lučkih/aerodromskih taksi koje nisu direktno povezane sa uslugama koje se traže, pružaju i primaju.

3. Nadoknadiva podrška države domaćina

Na zahtjev, bez uticaja na besplatne usluge, DD će obezbijediti benzin, ulje i maziva na zahtjev DU uz nadoknadu (naplaćuje se po istim tarifama koje se naplaćuju ljudstvu DD).

4. Medicinska podrška

- 4.1. DD će pružati hitne medicinske usluge ROLE 1. Međutim, drugi rutinski medicinski tretmani, ROLE 2 i ostali (uključujući operaciju i stomatološko liječenje) biće na osnovi nadoknade. Sve ostale usluge, a posebno hitnu evakuaciju civilnim medicinskim sredstvima i medicinsku njegu koja se pruža osoblju DU u lokalnim civilnim ustanovama, biće plaćene od strane DU.
- 4.2. DD će osigurati odgovarajuće medicinske jedinice i objekte, prevozna sredstva za medicinske svrhe spremne za upotrebu tokom obuke i na svim lokacijama gdje će se izvoditi obuka.
- 4.3. U slučaju nesreće ili incidenta koji su rezultirali smrću člana DU, DD će koordinirati sa DU prije nego što se izvrši obdukcija ili obrada posmrtnih ostataka. Predstavnik DU imaće pravo da bude prisutan tokom obdukcije i dobiće kopiju konačnog obdukcionog izvještaja. Sve troškove povezane sa ovim će snositi DU.
- 4.4. Nakon završetka obdukcije, posmrtne ostatke će biti moguće odmah prenijeti u DU. U tom slučaju DD će dodijeliti odgovarajuća prevozna sredstva.
- 4.5. U hitnim slučajevima tokom obuke, helikopter/čamac/vozilo DD mogu se koristiti za prevoz povrijeđenih. Učesnici će biti prevezeni, u okviru sredstava i mogućnosti, do najbližih/odgovarajućih zdravstvenih ustanova DD.

5. Oružje i municija: Vježbovna i bojeva municija će biti obezbijedena od strana na osnovu plana obuke na sljedeći način:

- a) Oružane snage Austrije će obezbijediti vježbovnu i bojevu municiju za svoje pripadnike.
- b) Nije dozvoljeno istovremeno držanje bojeve i vježbovne municije.
- c) Udaljenost poligona za obuku izaziva zabrinutost oko sigurnosti učesnika u pogledu prijetnji od divljih životinja (od medvjeda do vukova). Na preporuku oficira za zaštitu snaga, bojeva municija se može podijeliti učesnicima koji imaju zadatak da se rasporede vani na duži period ili su u opasnosti od izolacije od glavnog dijela učesnika obuke.

6. Komunikaciona sredstva: U skladu s nacionalnim zakonima, DD će dostaviti komunikaciona sredstva DU u skladu s odgovarajućim IoZ.

TECHNICAL AGREEMENT

BETWEEN

THE MINISTRY OF DEFENSE OF MONTENEGRO

AND

THE FEDERAL MINISTER OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF AUSTRIA

CONCERNING

BASIC WINCH RESCUE SPECIALIST TRAINING

The Ministry of Defense of the Montenegro and the Federal Minister of Defense of the Republic of Austria hereinafter referred to as "the parties",

UNDERSTANDING that this Technical Agreement (TA) does not create legally binding rights and obligations,

CONSIDERING the provision of the agreement between the parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their forces, further referred to as NATO SOFA, signed in London on 19 June 1951, and the agreement among the states parties to the North Atlantic Treaty and the other states participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, further referred to as PfP SOFA, with two additional protocols signed in Brussels on 19 June 1995 (1 - Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, 2 - Further Additional Protocol to the Agreement among the States parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces).

NOTING the desirability for uniform procedures applicable to the members of the armed forces participating in the preparation and execution of the training event,

DESIRING to agree on the details of the training event, logistic support, financial and other responsibilities and requirements of the parties,

COMMITTED to strengthening the bonds of friendship and mutual understanding between the participating nations, have agreed on the following provisions.

Article 1 TERMS AND ABBREVIATIONS

1. For the purposes of this Technical Agreement the following terms will apply:
 - 1.1 Training event: The training event entitled "Basic Winch Rescue Specialist (bWRS) Training" taking place in Montenegro from October 04 to October 23 2021.
 - 1.2 Participants: Members of the armed forces participating in the preparation and execution of the training event.
 - 1.3 Host Nation: Montenegro.
 - 1.4 Sending Nation: The nation sending participants (Republic of Austria).
 - 1.5 Training event area: The area where the training event will take place.

2. For the purposes of this Technical Agreement the following abbreviations will apply:
 - 2.1 APOD: Aerial Port Of Debarkation
 - 2.2 bWRS: Basic Winch Rescue Specialist
 - 2.3 bWRS-Trg: Basic Winch Rescue Specialist Training
 - 2.4 CIS: Communication and Information Systems
 - 2.5 HHOps: Helicopter Hoist Operations
 - 2.6 HN: Host Nation
 - 2.7 HNS: Host Nation Support
 - 2.8 IAW: in accordance with
 - 2.9 ICCW: in close coordination with

- 2.10 POD: Point Of Departure
- 2.11 POE: Point Of Entry
- 2.12 POL: Petrol Oil Lubricants
- 2.13 SN: Sending Nation
- 2.14 SNR: Senior National Representative
- 2.15 SOR: Statement Of Requirement
- 2.16 SPOD: Sea Port Of Debarkation
- 2.17 TA: Technical Agreement
- 2.18 TE: Training Event
- 2.19 TEA: Training Event Area

Article 2 OBJECTIVES

1. This TA establishes administrative procedures agreed between the parties concerning the conduct of the TE. The objective of this TA is to determine the responsibilities of the parties and the participants as well as the basic principles and real life support arrangements that guide the execution of the TE.
2. The parties agree to make their best efforts to satisfy the provisions of this TA in order to make the TE a success.
3. All the provisions of this TA will be applied exclusively with respect to the preparation and execution of the TE.

Article 3 GENERAL PROVISIONS

1. All details regarding the implementation of this TA and the execution of the TE are set by the parties themselves.
2. The use of HN facilities and training activities will be done in accordance with the ascertained safety rules and regulations in compliance with the HN regulations in the respective Armed Forces.
3. During the TE English will be the official working language. 01 English - Montenegrin language interpreter will be provided by the HN during the teaching phase in week 01 in order to ensure complete knowledge transfer and thus guaranteeing the necessary training safety standards.
4. The communications in preparation of the TE will be performed through respective military diplomatic channels and during the TE itself between Senior National Representatives.

Article 4 RESPONSIBILITIES OF THE HN

The HN will:

- be responsible for organizing and conducting the TE.
- be responsible to issue respective certificate to participants who successfully accomplished the bWRS-Trg IAW written statement by respective SN SNR.
- provide participants for the TE IAW respective number of instructors and available logistic and training support.

- provide at least two helicopters ready to work for the purpose of TE.
- provide at least one SAR crews certified for winch operations for the purpose of TE.
- provide at least one crane for the purpose of TE.
- provide mountain-, mountain rescue-, personal flight-safety and HHOp-equipment for all candidates on TE.
- confirm and secure TEAs in order to fulfill all TE necessities, ICCW SN's SNR.
- manage the HNS during the TE (deployment, execution period, and redeployment).
- provide the required logistic support and services as mutually determined in **Annex A** to this TA and other relevant documents and make, if required, the necessary arrangements with sources of support.
- facilitate the use of airports, roads, railroads, areas and infrastructure and take all measures, which ensure entry, reception, temporary stay, deployment, redeployment and sustainment of the Forces.
- provide internal transportation for the participants of SN. The external transportation is responsibility of the SN.
- maintain the appropriate administrative and financial records and control procedures for reimbursement to the HN's MoD for the HNS provided on a reimbursable basis.
- provide written information no later than 30 days prior to the arrival of the SN's participants in the HN's territory in the English language about environmental, health and safety regulations and procedures of the HN that impact the TE.
- be responsible for armed security and have primary responsibility for force protection in accordance with the provisions of the NATO SOFA and other applicable international agreements concluded with the HN.
- secure, in case of an incident or accident concerning the SN's participants, the incident or accident site.
- inform all personnel of the SNs upon arrival at the TEA on the basic principles of conducting the TE, the status of forces and the applicable legislation in the HN.
- establish information security procedures that personnel of the SN will follow protection measures against computer viruses that might affect the computers used during the TE.

Article 5 RESPONSIBILITIES OF THE SN

The SN will:

- support the conduct of the TE in accordance with this TA and other relevant documents.
- participate with personnel responsible for advice, assistance and training during the TE.
- provide final statement for each TE candidate about his/her ability to conduct the tasks related to the bWRS – Trg - curriculum.
- Austria will participate with one helicopter in order to provide contingency MEDEVAC- and HHOp- capability for the second week of the TE.
- deploy to the POE in Montenegro on their own no later than 4th of October 2021 and redeploy from the POD in Montenegro on their own no later than 27th of October 2021.

- Austria will provide mountain-, mountain rescue-, personal flight-safety and HHOp-equipment for the SN's participants.
- use items on loan and facilities provided by the HN with care and return them in the same condition in which they were received, with the exception of normal wear and tear.
- coordinate all movements of hazardous materials and explosives with the HNS Commander. Clearly define and submit the list of hazardous materials and explosives in case of its transport.
- submit all subsequent changes in the requirements and status reports of the SNs to the HN and TE commander during the TE.
- respect the HN's environmental, health and safety regulations and procedures provided by the HN concerning the storage, movement or disposal of hazardous and/or dangerous materials.

Article 6 SAFETY AND SECURITY

1. During the entire period of the TE, the HN will have the whole responsibility on setting security matters and force protection policy, aiming at diminishing the vulnerability of the participants, facilities, equipment and operations in case of a threat of any kind and in all situations.
2. A risk management cell and a mountain rescue team will be set up by mountain warfare specialists of the Austrian armed forces. This cell will support the HN in real life mountain rescue operations. The HN will care for the medical aspects of role 1+ and HELIVAC.
3. The SNs' participants will respect the safety and security regulations of the HN.
4. At the beginning of each respective event during the TE, the HN will provide the SN's participants with appropriate safety and security briefings regarding the use of weapons and ammunition, according to HN law.
5. The SN's participants will use the facilities of the HN according to the legislation and regulations of the HN and the procedures associated with the TE.

Article 7 LEGAL ASPECTS

1. The SN's participants will respect the laws, regulations, procedures and customs of the HN during the TE and to refrain from activities that are not in accordance with the nature of the TE.
2. While on the territory of the HN, the status of the SNs' participants will be governed by the provisions of the NATO SOFA, the PfP SOFA and bilateral agreements, as applicable.
3. On the territory of the HN, the SNs' participants are under the disciplinary command of their national authorities and senior representatives.
4. The SN's participants will respect the HN's regulations and standards concerning environmental protection, as detailed in Article 9 of this TA.
5. In case of an environmental accident or incident (contamination, fire or other damage caused to the environment), the parties will be informed immediately, so that the expert assessment of the damage done could be performed, and the reimbursement be carried

out in accordance with Article VIII of the NATO SOFA.

**Article 8
PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION**

1. All information exchanged or generated in connection with this TA will be used, transmitted, stored, handled and/or safeguarded in accordance with the provisions of the Security Agreement between the Council of Ministers of Montenegro and respective governments on the mutual protection of classified information.
2. Information will be transmitted only through allowed channels.
3. The parties will ensure that all information exchanged will be used only for the intended purposes within the objectives and the scope of this TA.

**Article 9
ENVIRONMENTAL PROTECTION**

1. Personnel of the SN will undertake appropriate measures to protect natural environment in conformity with HN laws and applicable international agreements.
2. After the end of the TE, areas in which the TE was held will be restored to the initial status. This will be ascertained by inspections before, during and after monitoring activities organized by the HN. The implementation of measures proposed by an inspection team will be organized by the HN.
3. The parties will not use materials and supplies that could cause radioactive, chemical pollution or any other permanent damage to the environment.

**Article 10
BORDER CROSSING AND CUSTOMS PROCEDURES**

1. The SN's Participants are allowed to cross the border of the HN on route to the TEA. The border procedures will be in accordance with the HN's respective legislation.
2. The SN will provide the necessary notifications for the "bWRS-Trg" in advance to the HN as early as possible, but no later than 07 of September 2021. The notifications will be in English and will contain the following details:
 - a. POE, mode of transportation, NATO TRAVEL ORDER, NATO 302 Form, Shipper Declaration for Dangerous Goods (place, date and time of entry / exit on / from HN territory);
 - b. personal data of the participants (details for each participant: rank, name, passport number, date of birth, place of birth, citizenship and blood type);
 - c. special equipment (communications, computers, alpine equipment);
 - d. estimated support requests from the HN (such as convoy security requests).
3. The HN needs confirmation, with 7 days in advance, on the POE/POD of personnel of the SN. Any change of the POD will be notified to the HN 5 days in advance of the departure.
4. Personnel of the SNs are requested to present an identification card (personal ID or passport) while arriving in and leaving from the HN's territory.
5. Computer equipment will have elaborated data on forms of the customs office. All personal items (such as computers) will be reported at the time of entry, according to customs regulations.

Article 11
PUBLIC RELATIONS

1. All public relations aspects concerning primarily the TE will be the responsibility of the HN. Personnel of the SN will maintain a low profile regarding their participation in the HN's military activities.
2. Media rules will be provided to all representatives regarding requests for interviews and access to photo opportunities in special designated areas.
3. Each party's designated public relations representative will have release authority for press releases. The designated public relations representative will coordinate and approve any photos to be taken.

Article 12
DISPUTES

Any dispute regarding the interpretation or implementation of this TA will be settled through consultations between the representatives of the Parties concerned and will not be referred to any international tribunals or third Party for settlement.

Article 13
AMENDMENTS AND SUPPLEMENTS

1. Amendments and supplements to the provisions specified in this TA will be accomplished through the mutual agreement of the Parties.
2. Each Party can propose amendments and supplements to the TA at any time in writing. Amendments and supplements agreed upon between the Parties will come into effect in accordance with Article 14 of this TA.

Article 14
COMING INTO EFFECT AND DURATION

1. This TA will come into effect on the date of the last signature.
2. This TA will remain valid until all SNs' Participants and equipment leave the HN's territory and all matters pertaining to the implementation thereof are settled to the satisfaction of Parties involved.
3. This TA is written and distributed in three identical copies in English language.

For the Ministry of Defence of Montenegro

(Date, Name/Rank)

For the Federal Minister of Defence of the Republic of Austria

(Date, Name/Rank)

Host Nation Support

1. General

In accordance with NATO's Bi-SC Collective Training and Exercise Directive 75-3, the HN will provide support to the greatest extent possible on the basis of national legislation, national priorities and the actual capabilities and available resources of the HN. The HN will retain control over its own HNS resources, unless control of such resources is released. The HNS may be rendered on a reimbursable basis, to include replacement in kind and/or equal value exchange and may include provision at no cost. The HNS starts from the moment the first SNS' Participant enters the territory of the HN and ends the moment the last SNS' Participant leaves the territory of the HN.

2. HNS Free of Charge

The HN will provide the following support free of charge on availability basis (further detailed in subsequent SORs) during the phases of build-up and setting of the forces, the TE play and redeployment:

- a) All suitable identified military facilities and areas offered for conducting the TE. All facilities and areas will be handed over to the participants in safe and clear condition. These facilities will be returned to the HN in the same condition as they have been handed over or, in case of improvements, in improved condition. The facilities will include, but are not limited to, appropriate quantity of furnishing as defined in the SOR and adequate electrical services for the purposes of conducting the TE;
- b) Accommodation in barracks;
- c) External and infrastructural security associated with facilities used for the purpose of the TE;
- d) Support provided by the HN's military personnel and military owned equipment (except incremental costs);
- e) Military telephone line;
- f) Selected CIS resources, including but not limited to, the required Bandwidth and Frequencies range as necessary for the TE;
- g) Fire protection for facilities and participants of the TE;
- h) Emergency medical services and Role 1 medical services, including evacuation from Role 1 to higher levels of the HN's medical support by military means;
- i) Contracting support by the HN's military personnel (subject to payment for material purchased);
- j) Access to, and use of training ranges;
- k) Waste removal;
- l) Recovery of UXO;

- m) Customs clearances;
- n) Access to military APODs and SPODs free of harbor / airport fees not directly associated with services requested, provided and received.

3. Reimbursable HNS

Upon request, without prejudice to the services provided free of charge, the HN will provide POL on request from the SNs on a reimbursable basis (chargeable at the same rates chargeable to the HN's Participants).

4. Medical Support

- 4.1 The HN will provide emergency Medical services of Role 1. However, other routine medical treatment Role 2 and above (including surgery and dental treatment) will be on reimbursement basis. Any other services and particular any emergency evacuation by civil medical assets and medical care extended to personnel of the SNs at local civilian facilities will be paid by the SNs.
- 4.2 The HN will provide appropriate medical units and facilities, transportation means for medical aims ready for use throughout the TE at all sites of the TE.
- 4.3 In case of an accident or incident resulting to the death of a member of personnel of the SNs, the HN will coordinate with the SNs prior to performing an autopsy or processing the remains. A SNs' representative will be entitled to be present during the autopsy and to have a copy of the final autopsy report. All related expenses will be the responsibility of the SNs.
- 4.4 After the completion of the autopsy the remains will be released immediately for transfer to the SNs. In such a case the HN will appoint the appropriate means of transportation.
- 4.5 In case of emergency during the TE, the HN's helicopter/boat/vehicle may be used to transport injured. Participants within means and capabilities to the nearest/appropriate HN's medical facilities.

5. Weapons and Ammunition: Blank and live ammunition will be provided by parties based on training plan as follows:

- a. All kind of blank and live ammunition for Austrian participants will be provided by Austrian Armed Forces.
- b. The simultaneous possession of live ammunition together with blank ammunition is not allowed.
- c. The remote character of the TEA fosters concern about the safety of the participants in reference to wild animal threats ranging from bears to wolves. On recommendation of the force protection officer live ammo may be distributed to elements tasked to deploy outside for a longer period or endangered of becoming isolated from the main training audience.

6. Communication assets: In accordance with national laws, HN will provide communication assets to SNs accordingly to respective SOR.